

Gemma Rodríguez

per Claire Rengade

Com «pastes» la teva llengua?

Quina pregunta més difícil. Em preguntes. I jo em pregunto. Que com pasto la meva llengua, quins ingredients faig servir per cuinar-la, i em poso a pensar i ho oblidó tot. Un amic em va explicar la història de la formiga que va preguntar a un centpeus com s'ho feia per caminar amb tantes potes, quina movia primer. El centpeus es va aturar a pensar, es va mirar les cent potes i ja no va tornar a caminar mai més. Són la música i el ritme que donen la repetició, són imatges, són trossos de llibre llegits, són sons, per Déu! Si hi penso no tornaria a escriure mai més!

I per caminar necessita, ho dius, una intenció de moure's. Què penses del moviment?

La paraula és moviment i ocupa un espai. En la meva escriptura, aquest espai és teatral. Utilitzo la paraula per dibuixar escenaris. Utilitzo la paraula per evitar que els personatges s'expliquin, per tancar-los totes les sortides i obligar-los a tornar al punt de partida, a no saber qui són, a quedar-se sols. Utilitzo la paraula perquè els personatges es toquin. Utilitzo la paraula com a arma, per fer mal. Utilitzo la paraula per guarir ferides. Utilitzo la paraula per confondre l'espai i el temps. No escric per ser llegida, escric per a l'escena, per a mi, això implica música i moviment, una coreografia... Escric per al teatre, perquè em permet formar part d'una creació col·lectiva. Necessito que d'altres m'interpretin.

Trobes que és interessant d'escriure en una llengua que no és la teva prò-

pia, com ho fa Beckett, o sobre un canvi d'identitat, com ho fa Pessoa?

Em fascinen les llengües, sóc més aviat lenta aprenent idiomes i em pot la tímidesa, però si tingués temps i pilons de diners em dedicaria a aprendre idiomes. M'agrada pensar que puc ser moltes persones al mateix temps, i hi ha centenars de maneres d'apropar-se al món; parlar una altra llengua és el primer pas cap a la metamorfosi total. En la meua pròpia llengua (que en són dues, perquè la meua llengua materna és el castellà) trobo paraules gastades per boques estúpides que perden el seu significat i la seva capacitat d'evocació; i és fantàstic redescobrir-les en d'altres idiomes que et són aliens, poder reinventar-les i poder-les dir com si fos la primera vegada. La meua eina és el llenguatge, és impossible que escrigui el mateix si ho faig en castellà o en català. En castellà, sóc més bèstia, més directa i les històries són més negres. En català, sóc més curiosa, melindrosa, gairebé cursi; segurament perquè no és la meua llengua materna i encara em sorprèn i m'inspira respecte, perquè

no la domino com m'agradaria. Però si em fas empenyar, tingues clar que et plouran els insults en castellà. No tinc cap interès especial per escriure en altres idiomes; cal tota una vida per conèixer mínimament el propi, de manera que més val no distreure's. En canvi, m'agradaria ser capaç de traduir textos dramàtics de l'anglès o del francès al català. M'encanten els diccionaris!

Per a mi, escriure i, en especial, escriure teatre, implica un canvi d'identitat, un joc de personalitats, la possibilitat de desdoblar-se i conversar, de trossejar el tot. Cada personatge dibuixat i posat en peu és un trosset de mi mateixa i m'agrada veure com s'allunya amb pas ferm.

Em podries descriure les particularitats, si és que penses que n'hi ha, del teatre català d'avui dia? Quines formes d'escriptura interessen als autors que coneixes de Catalunya, teniu preocupacions comunes? T'has sentit catalana en l'intercanvi d'aquest estiu? Al teu text hi he trobat un color absurd particular i l'absurd, a França, és també un ti-

pus de teatre. Perquè... hi ha diverses teatres, oi, amagats sota una mateixa paraula?

Pel que fa a la dramaturgia catalana contemporània, només puc parlar dels autors de la meua generació o més joves. Crec que existeixen veus molt diferents amb preocupacions i estètiques diferents, però actualment diria que les influències que més pesen són, d'una banda, les d'un teatre alemany contemporani, on el llenguatge i la narració cobren molta força i, de l'altra, una part del teatre argentí que posa l'accent en el joc dramàtic. Personalment, m'interessen totes dues coses, i l'absurd, com també l'humor —són dues característiques de la meua obra— sempre hi són presents. No busco l'absurd, però tot m'hi porta. Crec que és inevitable que, com a autora, em senti *catalana*, perquè ho sóc, com també sóc producte d'una cultura i d'una societat catalanes, per a les coses bones i per a les dolentes.